कृषि उन्नती योजना-राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- वाणिज्यिक पिके (कापूस, ऊस) अंतर्गत सन २०२०-२१ मध्ये अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी पहिल्या हप्त्याचा ₹ ३६.४३ लक्ष निधी वितरीत करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन**
**कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग**
**शासन निर्णय क्रमांक : राअसु-२०२०/प्र.क्र.४२/४-अे.**
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : १३ ऑगस्ट, २०२०

**संदर्भ:-**

१. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण/२०१७-प्र.क्र.३१/१७-अे, दि .१९/०४/२०१७.
२. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१६/०४/२०२०
३. वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि.०४/०५/२०२०
४. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.२-९/२०२-CU-IV दि.१८/०५/२०२०
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. राअस१-२०२०/प्र.क्र.३४/४-अे, दि.०४/०६/२०२०
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.२-९/२०२०-CU-IV दि. १७/०६/२०२०
७. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र३/राअसुकापूस/अनु./२७९/२०, दि.२२/०६/२०२०

**प्रस्तावना :-**

सन २०२०-२१ करिता केंद्र शासनाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरीता (कापूस, ऊस) संदर्भ क्र.४ येथील दि.१८/०५/२०२० च्या पत्रान्वये ₹८९८.६६ लाख (केंद्र हिस्सा रु.५३९.१६ लाख + राज्य हिस्सा रु.३४९.०३ लाख) रकमेचा कृती आराखडा मंजूर केला आहे. तथापि वित्त विभागाच्या दि.०४ मे. २०२० च्या शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने PFMS खात्यातवरील शिल्लक रक्कम व उपलब्ध अर्थसंकल्पीत तरतुदीच्या ३३ टक्के च्या मर्यादेत संदर्भ क्र.५ येथील दि.०४/०६/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाने अभियानांतर्गत संदर्भ क्र.६ येथील दिनांक १७/०६/२०२० च्या पत्रान्वये पहिल्या हप्त्यात केंद्र हिस्स्याचा **₹** २६९.६० लक्ष निधी वितरीत केला आहे. अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता पहिल्या हप्त्यापोटी अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरीता (कापूस, ऊस) केंद्र हिस्याचा ₹४३.६८ लाख निधी मुक्त केला आहे. आयुक्तालयाने संदर्भ क्र.७ येथील पत्रान्वये केलेल्या मागणीप्रमाणे केंद्र हिस्स्याचा रु.४३.६८ लाख निधी त्या समरुप राज्य हिस्याचा ₹ १४.५६ लाख असा एकूण ₹७२.८०

लाख निधी वितरणाचा प्रस्ताव मान्यतेस्तव वित्त विभागास सादर केला होता. वित्त विभागाने सदर निधी वितरणाच्या ५० टक्के निधी वितरीत करण्याबाबतचे निदेश दिले आहेत. त्यानुसार सदर अभियानातंर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा आवश्यक निधी वितरीत करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे-

**शासन निर्णयः**

१. सन २०२०-२१ करिता राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरिता (कापूस , ऊस) अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा एकूण ₹ ३६.४३ लाख निधी (रुपये छत्तीस लाख त्रेचाळीस हजार फक्त) आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधीचे पीक निहाय तसेच केंद्र व राज्य हिस्स्याचे विवरण पुढीलप्रमाणे आहे:-

(₹ लाख)

| अ. क्र. | राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत वाणिज्यिक पिके | अनुसूचित जाती प्रवर्ग | | एकूण वितरीत निधी |
|---|---|---|---|---|
| | | केंद्र हिस्सा | राज्य हिस्सा | |
| १. | कापूस | १०.१२५ | ६.७५ | १६.८७५ |
| २. | ऊस | ११.७४५ | ७.८१ | १९.५५५ |
| | एकूण | २१.८७ | १४.५६ | ३६.४३ |

२. परिच्छेद १ मध्ये नमूद केल्यानुसार **कापूस पिकांकरिता** केंद्र हिस्स्याचा ₹१०.१२५ लाख निधी ( रुपये दहा लाख बारा हजार पाचशे फक्त) आणि राज्य हिस्स्याचा ₹६.७५ लाख निधी ( रुपये सहा लाख पंच्याहत्तर हजार फक्त) असा एकूण रु.१६.८७५ लक्ष निधी ( रुपये सोळा लाख सत्त्याऐंशी हजार पाचशे फक्त) वितरीत करण्यात येत आहे .

३. परिच्छेद १ मध्ये नमूद केल्यानुसार **ऊस पिकांकरिता** केंद्र हिस्स्याचा ₹ ११.७४५ लाख निधी (रुपये अकरा लाख चौ-याहत्तर हजार पाचशे फक्त) आणि राज्य हिस्स्याचा ₹ ७.८१ लाख निधी ( रुपये सात लाख ऐक्याऐंशी हजार फक्त ) असा एकूण ₹ १९.५५५ लाख निधी ( रुपये एकोणीस लाख पंचावन हजार पाचशे फक्त ) वितरीत करण्यात येत आहे.

४. परिच्छेद क्र. १ ते ३ मध्ये नमूद केल्यानुसार, कापूस, ऊस या पिकांकरिता वितरीत केलेला अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा निधी सन २०१९-२० मध्ये पुढील लेखाशिर्षाखाली अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा:-

| केंद्र/राज्य हिस्सा | लेखशिर्ष<br>अनुसूचित जाती प्रवर्ग | |
|---|---|---|
| | कापूस | ऊस |
| केंद्र हिस्सा | मागणी क्रमांक ,एन-३<br>२४०१- पीक संवर्धन<br>१०८, वाणिज्यीक पिके<br>(००) (७८९)-अनुसूचित जाती उपयोजना<br>(०१) (०७) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-कापूस (केंद्र हिस्सा ६०%)<br>(केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ B१४१)<br>(योजनांतर्गत) (दत्तमत)<br>३३, अर्थसहाय्य | मागणी क्रमांक एन-३<br>२४०१- पीक संवर्धन<br>१०८, वाणिज्यीक पिके<br>(००) (७८९)-अनुसूचित जाती उपयोजना<br>(०१) (०५) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-ऊस (केंद्र हिस्सा ६०%)<br>(केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ B१२३)<br>(योजनांतर्गत) (दत्तमत)<br>३३, अर्थसहाय्य |
| राज्य हिस्सा | मागणी क्रमांक एन-३<br>२४०१- पीक संवर्धन<br>१०८, वाणिज्यीक पिके<br>(००) (७८९)-अनुसूचित जाती उपयोजना<br>(०१) (०८) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-कापूस (राज्य हिस्सा ४०%)<br>(केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ B१५२)<br>(योजनांतर्गत) (दत्तमत)<br>३३, अर्थसहाय्य | मागणी क्रमांक एन-३<br>२४०१- पीक संवर्धन<br>१०८, वाणिज्यीक पिके<br>००) (७८९)-अनुसूचित जाती उपयोजना<br>(०१) (०६) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-ऊस (राज्य हिस्सा ४०%)<br>(केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ B१३२)<br>(योजनांतर्गत) (दत्तमत)<br>३३, अर्थसहाय्य |

५. सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अमंलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

| अ. क्र. | स्तर | नियंत्रण अधिकारी | आहरण व संवितरण आधिकारी |
|---|---|---|---|
| १ | आयुक्तालय स्तर | आयुक्त (कृषि),<br>कृषी आयुक्तालय, पुणे | सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे. |
| २ | जिल्हा स्तर | संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी | संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी |

५ शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाकरीता उपलब्ध करुन दिलेल्या एकूण ₹ ३६.४३ लाख निधी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी PFMS प्रणालीद्वारे जिल्हा निहाय वितरीत करावा.

६. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे. सदर उपयोगिता प्रमाणपत्राच्या आधारे सचिव (कृषी) यांच्या स्वाक्षरीने सदर निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास निर्गमित करण्यात येईल.

८. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१६/०४/२०२० नुसार विहीत केलेल्या अटींची पुर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१३३/२०२०/व्यय-१, दि.०३/०८/२०२० अन्वये दिलेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०.सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००८१३१६५१४४५९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ZENDAGE MAHAVEER BALASAHEB

Digitally signed by ZENDAGE MAHAVEER BALASAHEB
DN: c=IN, st=Maharashtra, 2.5.4.20=a9503a5209c984c11d292912b642bdfd32282e4276fb5541f4f92f23cb110d23, postalCode=400032, street=MADAM CAMA ROAD,MANTRALAYA,MUMBAI, serialNumber=43d7bb272129cd1382853268481cb2ceee1f236d393acecb71084bc36ffeed02, ou=NA, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, cn=ZENDAGE MAHAVEER BALASAHEB
Date: 2020.08.13 16:56:49 +05'30'

**( महावीर झेंडगे )**
**कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन**

**प्रति:-**

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक ,मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक ,मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.विरोधी पक्ष नेता ,विधानसभा ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
४. मा.विरोधी पक्ष नेता ,विधानपरिषद ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग ,मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

९. सचिव (कृषि) ,कृषि व पदुम विभाग ,मंत्रालय, मुंबई.
१०.आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
११.व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
१२.संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१३.सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक
१४.सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
१५.महालेखाकार ( स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
१६.महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१७.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१८. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१९.सहायक संचालक (लेखा-१), कृषी आयुक्तालय, पुणे
२०.वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
२१.निवड नस्ती-४अे.